

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18562

Θέμα 180^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 458-472**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

- ΑΝ. *Τούτων ἐγὼ οὐκ ἔμελλον, ἀνδρὸς οὐδενὸς
φρόνημα δείσασ', ἐν θεοῖσι τὴν δίκην
δώσειν· θανουμένη γὰρ ἐξήδη, τί δ' οὐ;
κεῖ μὴ σὺ προῦκήρυξας. Εἰ δὲ τοῦ χρόνου
πρόσθεν θανοῦμαι, κέρδος αὐτ' ἐγὼ λέγω·
ὄστις γὰρ ἐν πολλοῖσιν ὡς ἐγὼ κακοῖς
ζῆ, πῶς ὄδ' οὐχὶ κατθανῶν κέρδος φέρει;
Οὕτως ἔμοιγε τοῦδε τοῦ μόρου τυχεῖν
παρ' οὐδὲν ἄλγος· ἀλλ' ἂν, εἰ τὸν ἐξ ἐμῆς
μητρὸς θανόντ' ἄθραπτον ἡνσχύμην νέκυν,
κείνοις ἂν ἤλγουν· τοῖσδε δ' οὐκ ἀλγύνομαι.
Σοὶ δ' εἰ δοκῶ νῦν μῶρα δρῶσα τυγχάνειν,
σχεδὸν τι μῶρω μαρίαν ὀφλισκάνω.* 460
465
470
- ΧΟ. *Δηλοῖ τὸ γέννημ' ὦμόν ἐξ ὦμοῦ πατρὸς
τῆς παιδός· εἵκειν δ' οὐκ ἐπίσταται κακοῖς.*

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**1. Να μεταφραστεί το τμήμα: θανουμένη γὰρ ἐξήδη, ... τοῖσδε δ' οὐκ ἀλγύνομαι.****(Μονάδες 30)**

γιατί ήξερα πολύ καλά ότι θα πεθάνω, πώς όχι; (Θα το γνώριζα) ακόμη κι αν εσύ δεν είχες βγάλει τη διαταγή σου. Αν όμως είναι να πεθάνω πρόωρα (πριν από το μοιραίο χρόνο), αυτό εγώ το θεωρώ κέρδος· γιατί όποιος ζει, όπως εγώ, μέσα σε πολλές συμφορές (σε μεγάλη δυστυχία), πώς αυτός εδώ δεν είναι κερδισμένος όταν πεθάνει; Έτσι κι εμένα τουλάχιστον καθόλου δεν με λυπεί να υποστώ αυτόν το θάνατο (να έχω αυτήν τη μοίρα)· αν όμως ανεχόμεν να μένει άταφο το πτώμα του αδελφού μου από την ίδια μάνα μετά το θάνατό του, για εκείνα θα λυπόμουν· γι' αυτά εδώ όμως δεν θλίβομαι.

2. Ποια είναι η προσφορά του Αρίωνα στην εξέλιξη του διθυράμβου;**(Μονάδες 10)**

Σταθμό στην εξέλιξη του διθυράμβου σημείωσε ο Αρίων από τη Μήθυμνα της Λέσβου, που είχε εγκατασταθεί στις αρχές του 6ου αι. π.Χ. στην αυλή του Περιάνδρου, τυράννου της Κορίνθου, πιθανότατα για να ενισχύσει τη διονυσιακή λατρεία. Ο Αρίων διαμόρφωσε καλλιτεχνικά τον διθύραμβο, συνθέτοντας τους στίχους και τη μουσική. Το περιεχόμενό του ήταν στην αρχή σχετικό με τους μύθους του Διονύσου, αργότερα όμως και με άλλα μυθικά πρόσωπα ή ήρωες. Τους διθυράμβους του Αρίωνα εκτελούσε χορός 50 ανδρών, τον οποίο ασκούσε ο ίδιος ο ποιητής. Ο χορός αυτός, τραγουδώντας τον διθύραμβο με τη συνοδεία κιθάρας, *ᾠρχεῖτο*, δηλαδή έκανε χορευτικές κινήσεις γύρω από τον βωμό του Διονύσου. Ο Αρίων θεωρείται και *εὔρετῆς τοῦ τραγικοῦ τρόπου*, που σήμαινε ένα είδος μουσικής, το οποίο τραγουδούσαν οι χορευτές μεταμφιεσμένοι σε τράγους, δηλαδή σατύρους.

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την αντώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. <i>πολύς</i>	α) <i>ζημία</i>
2. <i>κακόν</i>	β) <i>ᾠφέλεια</i>
3. <i>ζήω-ᾦ</i>	γ) <i>ἀγνοᾶ</i>
4. <i>κέρδος</i>	δ) <i>καλόν</i>
5. <i>ἐπίσταμαι</i>	ε) <i>γιγνώσκω</i>
	στ) <i>θνήσκω</i>
	ζ) <i>ὀλίγος</i>

(Μονάδες 5)

1. ζ)
2. δ)
3. στ)
4. α)
5. γ)

Περισσεύουν τα β) και ε).

β) *ἐξήδη, προὔκηρυξας, κατθανών, ἔμοιγε, ἄθαπτον*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

(Μονάδες 5)

ἐξήδη → ἐκ (ἐξ-) + οἶδα

προὔκηρυξας → πρό + κηρύττ(σσ)ω

κατθανών → κατά + θνήσκω

ἔμοιγε → ἐμοί (ἐγώ) + γε

ἄθαπτον → ἄ- + θάπτω

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλόλογος